

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Itälahdenkatu 22b
00210 Helsinki
S-posti: helsy@sll.fi

HALLINTOVALITUS 2.2.2023

Töölön kaupunginosat – Töölö ry
Hiekkarannantie 9
00100 Helsinki
S-posti: info@toolonkaupunginosat.fi

Ulla Leppävuori

Helsingin hallinto-oikeus
Sörnäistenkatu 1
00580 Helsinki
S-posti: helsinki.hao@oikeus.fi

Viite:

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan päätökset (liite 1):
§ 727 Asia/4 Merikannontie välillä Toivo Kuulan puisto–Eteläinen Hesperiankatu, katusuunnitelman hyväksyminen, Etu-Töölö, Taka-Töölö sekä
§ 728 Asia/5 Sigurd Frosteruksen puiston puistosuunnitelman hyväksyminen

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry, Töölön kaupunginosat – Töölö ry ja Ulla Leppävuori hakevat muutosta Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan päätöksiin § 727 Merikannontie välillä Toivo Kuulan puisto–Eteläinen Hesperiankatu sekä § 728 Sigurd Frosteruksen puisto, joilla Helsingin kaupunkiympäristölautakunta 20.12.2022 hyväksyi Merikannontien katusuunnitelman sekä Sigurd Frosteruksen puistosuunnitelman.

Päätösten pöytäkirja on tullut julki Helsingin kaupungin internet-sivuilla 27.12.2022:

https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkiymparistolautakunta/Suomi/Paatos/2022/Kymp_2022-12-20_Kylk_40_Pk/4654C9E3-8DA1-C9DD-8673-855244600000/Kaupunkiymparistolautakunta_poytakirja_20122022-40.pdf

Valittajat ovat saaneet tiedon lautakunnan päätöksestä 3.1.2023, seitsemän vuorokauden kuluttua siitä, kun pöytäkirja on 27.12.2022 tullut nähtäville.

Prosessisosoite

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Itälahdenkatu 22b
00210 HELSINKI

Puh. 050 3011 633
Sähköposti: helsy@sll.fi

Pyydämme ystävällisesti sähköistä asiointia.

Vaatimukset

Kaupunkiympäristölautakunnan päätökset on kumottava luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain vastaisina. Lisäksi valituksenalainen päätös on asetettava täytäntöönpanokieltoon kunnes päätös on saanut lainvoiman.

Helsingin kaupungin ylläpitämän luontotietojärjestelmän perusteella alueilta ei ole tehty asemakaavatasoisia luontoselvityksiä. MRL:n mukaan asemakaavojen tulee perustua riittäviin selvityksiin. Selvityksien puute aiheuttaa sen, että myös huomattavan maa-alan kattavien valituksenalais-ten puisto- ja katusuunnitelmien laatiminen on perustunut puutteellisiin tietoihin.

Perustelut

Helsingin liito-oravaselvityksen mukaan suunnittelualueiden läpi kulkee liito-oravien yhteystarpeena tunnistettu reitti. Yhteystarpeet on julkaistu Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmässä. Puisto- ja katusuunnitelma mahdollistavat suunnittelualueiden olemassa olevan kasvillisuuden ja puuston poistamisen niitä uusittaessa täydellisesti (liitteet 3–6).

Suunnitelma-alueen etelä- ja pohjoispuolella on todettu sijaitsevan liito-oravien ydinalueet. Ydinalueiden väliltä ei ole riittävästi tunnistettu tai osoitettu liito-oravan kulkuyhteyttä. Ilmakuvatulkinnan mukaan käytännössä ainoat mahdolliset yhteydet kulkevat hotelliniemen kautta tai läheisyydestä tai sitä ennen Hiekkarannantien yli. Pidämme yhteyttä Taivalsaaren niemeen olennaisena, sillä alue on rauhallinen ja liito-oravalla on sen jälkeen hyviä yhteyshmahdollisuuksia edelleen.

Yhteydet ovat jo nykyisellään melko kapeita ja aukkoisia ja siten alttiita muun muassa myrskytuhoille. Puistosuunnitelmassa tulisi kehittää yhteyttä Taivalsaaren niemeen, joka on kulkureittinä luonteva.

Kaupunki esittää valituksenalaisen puistopäätöksensä yhteydessä esitetyissä asiakirjoissa, että puistoa suunnitellaan omana irrallisena kokonaisuutenaan:

"Sigurd Frosteruksen puistoa suunnitellaan omana, kylpylähotelli-hankkeesta irrallisena kokonaisuutenaan. Puistoa ei suunnitella kylpylähotellin ehdoilla vaan lähtökohtana puiston suunnittelussa on kaikille avoimen virkistysalueen kehittäminen huomioiden alueen ominaispiirteet ja arvot." (liite 2)

Puistosuunnitelman yhteys hotelliin on kuitenkin selvä (liitteet 3 ja 4). Siihen sisältyy varaus hotellin laiturille ja poikkileikkauskuvassa C-C suunnitelma ulottuu hotellin alueelle (teksti "hotelli"). Niemen puustoisuuden suunnittelua ovat mitä ilmeisimmin täysin sanelleet hotelliyrityksen tarpeet. Hotellin edustalle on jätetty pieneen niemeen noin 100*50 metrin avoin, täysin puuton nurmikenttä, ja meren suuntaan on hotellin ympärille merkitty vain joitain puita. Maalle päin puita on sitten taas meripuolta enemmän. Ilmeisenä tarkoituksena on taata hotellille merinäköala joka suuntaan (ja korottaa näin sen markkina-arvoa). Valinta kostautuu liito-oravalle ja muulle luonnolle sekä hiilivarastolle, lisää hotellin dominanssia pienessä niemessä ja korostaa hotellia merinäköalasta.

Puustoisuus niemessä on liito-oravan kannalta erityisen tärkeä. Kulkuyhteyksien katkeaminen ja/tai poistuminen heikentäisi liito-oravien lisääntymis- ja levähdysalueita tavalla, joka rikkoo luonnonsuojelulain 47 §:n lisääntymis- ja levähdysalueiden heikentämisen- ja hävittämiskieltoa.

Liito-oravan kulkuyhteys kulkee oheisissa karttakuvissa (karttaliitteet 1 ja 2) keltaisella merkittyjen suunnittelualueiden kautta. Sigurd Frosteruksen puiston puistosuunnitelmaselostuksen mukaan (s. 3) "yhteystarve huomioidaan alueen suunnitelmissa ja rakentamisen aikana".

Kokonaisuudessaan kohta kuuluu seuraavasti: *"Sigurd Frosteruksen puiston pohjoisrajalta alkava Toivo Kuulan puisto on liito-oravan ydinaluetta (kartoitettu v. 2019/2021). Ydinalue jatkuu Merikannontien yli kadun itäpuolella olevan asuintontin pihalle. Lähistöllä liito-oravan ydinaluetta on myös Hiekkarannantien eteläpuolella Hietaniemen hautausmaalla ja sen viereisessä puistossa (kartoitettu v. 2019). Näiden kahden ydinalueen välissä suunnittelualueella on liito-oravan yhteystarve. Yhteystarve on lahden pohjassa minigolfalueella, Martta Ypyän aukiolla sekä Merikannontien varressa. Yhteystarve huomioidaan alueen suunnitelmissa ja rakentamisen aikana. Merikannontien rannassa kulkevaa yhteyttä täydentää Merikannontien länsipuolisilla tonteilla kulkeva kapea yhteys tontin pihapuita pitkin."*

Puistosuunnitelman aineistossa kaupunki ei kuitenkaan ole esittänyt minikäänlaista suunnitelmaa siitä, miten ja millaisin toimin liito-oravan kulkuyhteys otettaisiin suunnitelmien toteutuksessa huomioon. Suunnitel-

massa ei esitetä yhteyksiä Hiekkarannantien ylitse vaan tien toisella puolen oleva puusto on jätetty merkitsemättä.

Rantapuuden kaataminen ja uusien istuttaminen aiheuttaa vuosien tai jopa kahden vuosikymmenen mittaisen katkoksen liito-oravien reittiin ennen kuin istutetut puut ovat riittävän korkeita palvellakseen liito-oravan kulkuyhteytenä. Katu- ja puistosuunnitelmien toteuttaminen tulee aiheuttamaan vuosien tai vuosikymmenien ajan haittaa liito-orava lisääntymis- ja levähdyspaikoille. Pitkäaikaisen haitan vaikutuksia ei valituksenalaisissa suunnitelmissa ole selvitetty eikä siksi voida poissulkea mahdollisuutta, että suunnitelmien toteuttaminen johtaa kahden liito-oravien ydinalueen ja niillä sijaitsevien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentymiseen tai jopa häviämiseen. Tästä syystä sekä katu- että puistosuunnitelmapäätös on luonnonsuojelulain ja luontodirektiivin vastaisina kumottava. Suunnitelmissa ei ole esitetty arviota hankkeiden vaikutuksesta liito-oravan suotuisan suojelun tasoon Helsingissä. Osallisille jää epäselväksi heikentävätkö hankkeet liito-oravan suotuisan suojelun tasoa ja ovatko ne sitäkin kautta luontodirektiivin vastaisia.

Katusuunnitelman sen enempää kuin puistosuunnitelmankaan aineistot eivät sisällä mitään tietoja lepakoista. Koska lepakoiden tiedetään esiintyvän Seurasaarenselän rantametsissä ja itse suunnittelualueilla on puustoa, lineaarisia maisemaelementtejä sekä tuulelta suojaista ranta-alueita, olisi katu- ja puistosuunnitelman laatimisen yhteydessä tullut selvittää suunnittelualueiden arvo lepakoiden kannalta. Kun näin ei ole tehty, valituksenalaiset suunnitelmat perustuvat lepakoiden osalta riittämättömiin selvityksiin. Kaikki Suomessa tavattavat lepakkolajit ovat luontodirektiivin IV (a) liitteessä mainittuja lajeja, joiden lisääntymis-levähdyspaikkojen välillinenkin heikentäminen on kiellettyä, kuten korkein hallinto-oikeus vuosikirjapäätöksessään KHO 2020:111 totesi:

<https://www.kho.fi/fi/index/paatokset/vuosikirjapaatokset/1603868506430.html>

Lepakkoselvitysten puutteen takia valituksenalaiset katu- ja puistosuunnitelma on kumottava ja palautettava valmisteluun, jossa luodaan liito-oravalle riittävät yhteydet sekä kartoitetaan ja otetaan huomioon mahdolliset lepakoiden päiväpiilopaikat sekä tärkeät ruokailualueet sekä siirtymäreitit esimerkiksi valaistuksen suunnittelussa

Muuta huomioitavaa

Luonnonsuojelulain vastaisuuden lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan tekemien päätöksiensä kumoamista puoltaa se, että niissä ei ole riittävästi huomioitu, kuinka muutokset tuhoavat alueella olemassa olevia nykyisiä sekä sinne kehittyviä luontoarvoja. Tehtyjen päätösten yleinen linja on vastoin ajankohtaisia kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia suunnitelmia luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi. Ne sivuuttavat myös

kaupunkilaisten omaan lähiluontoon liittyvät muistutukset puisto- ja katusuunnitelmaan.

Valmisteilla on esimerkiksi kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia, jolla tavoitellaan luontokadon pysäyttämistä ja luonnon monimuotoisuuden kehityksen kääntämistä elpymisuralle. Päätökset ovat ristiriidassa myös Helsingin kaupungin LUMO-toimintaohjelman tavoitteiden kanssa. LUMO on kaupunkiympäristölautakunnan itsensä kehittämä toimintaohjelma, jonka viimeisimmät tavoitteet ovat vuosille 2021–2028. Toimintaohjelmassa kuvataan, miten Helsingin kaupungin tulee toteuttaa Suomen tavoitetta luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi.

Helsingissä 2.2.2023

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n puolesta

Noora Kaunisto
puheenjohtaja
Itälahdenkatu 22 b
00210 Helsinki
noora.kaunisto@sll.fi

Emilia Pippola
järjestösihteeri
Itälahdenkatu 22 b
00210 Helsinki
emilia.pippola@sll.fi
puh. 050 3011633

Töölön kaupunginosat – Töölö ry:n puolesta

Markku Koivusalo
puheenjohtaja
Hiekkarannantie 9
00100 Helsinki
markku.koivusalo@toolonkaupunginosat.fi

Ympäristöaiheiden parissa työskentelevä kuvataiteilija ja alueen asukas
Ulla Leppävuori

Liitteet

Liite 1. Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan pöytäkirja 20.12.2022

Liite 2. Puisto- ja katusuunnitelmista tehtyjen muistutusten käsittely
17.11.2022

Liite 3. Puistosuunnitelman suunnitelmapiirustus 2022

Liite 4. Puistosuunnitelman selostus 2022

Liite 5. Katusuunnitelman suunnitelmapiirustus 2022

Liite 6. Katusuunnitelman selostus 2022

Karttaliite 1. Sigurd Frosteruksen puisto ja Merikannontie: liito-oravan
ydinalueet sekä siirtymäreitit

Karttaliite 2. Sigurd Frosteruksen puisto ja Merikannontie: liito-oravan
ydinalueet sekä siirtymäreitit